

Instrucció

Interpretació de l'excepció d'activitats exclusivament personals o domèstiques de l'article 2.4.a) de la LQPD

1. Antecedents

Des de l'entrada en vigor de la Llei 29/2021, del 28 d'octubre, qualificada de protecció de dades personals (en endavant, LQPD), l'Agència Andorrana de Protecció de Dades (en endavant, APDA) ha registrat diverses consultes relatives a què engloba allò disposat a l'article 2.4 de la LQPD: «4. S'exclouen de l'àmbit d'aplicació d'aquesta Llei: a) El tractament de dades efectuat en el marc d'activitats exclusivament personals o domèstiques, sense cap connexió amb una activitat professional o comercial».

L'aprovació del Decret 391/2022, del 28-9-2022, d'aprovació del Reglament d'Aplicació de la Llei 29/2021, del 28 d'octubre, qualificada de protecció de dades personals (en endavant, el Reglament) entrà més en detall en aquesta definició i concretà que: «Aquest Reglament no s'aplica a les activitats exclusivament personals o domèstiques sense cap connexió amb l'activitat professional o comercial. L'excepció personal o domèstica és aplicable en sentit estricte a les activitats emmarcades en la vida privada o familiar. No s'inclouen en aquesta excepció les activitats particulars econòmiques que excedeixen aquest àmbit.».

No obstant això, i especialment per a l'esclariment del concepte «*activitat particular econòmica que excedeixi l'àmbit privat*», l'Agència continua avui en dia registrant consultes sobre aquest punt.

Per aquest motiu, l'APDA considera necessària la publicació de la present instrucció per fixar els criteris d'interpretació d'aquest article en aquest context particular.

2. L'excepció domèstica recollida a la normativa

Tant l'article 2.4 de la LQPD com l'article 2.2 del seu Reglament d'aplicació, determinen que l'àmbit domèstic és una excepció a l'àmbit material de la normativa andorrana de protecció de dades.

La normativa andorrana de protecció de dades no és d'aplicació al tractament de dades personals per part d'una persona física, que sigui exclusivament personal o domèstic, com la correspondència, la tinença d'adreces de contactes personals o l'ús de llocs de xarxes socials, sempre que la finalitat no sigui perseguir un

objectiu comercial o professional o bé que la xarxa social s'utilitzi com una plataforma de col·laboració per una associació o empresa. Aquesta Agència entén que, en alguns casos, **el tractament no és exclusivament personal o domèstic si el mateix està revestit d'interès lucratiu.**

D'altra banda, hi ha tractaments fets per individus –o grups d'individus– que no tenen un interès lucratiu, però que evidentment no es fan amb finalitats personals o domèstiques i que entrarien en l'àmbit d'aplicació de la llei de protecció de dades. Podria ser el cas, per exemple, de la investigació acadèmica on es recopilen dades amb la finalitat de realitzar estudis, enquestes, anàlisis estadístics; de projectes d'interès públic; d'investigació mèdica o científica que no tinguin finalitats comercials directes, però que tracten dades de pacients; d'activitats de voluntariat on, per exemple, es gestionen bases de dades de persones vulnerables o de campanyes electorals on es tracten dades dels electors amb el propòsit de conèixer la seva opinió política.

3. Criteris per l'aplicació de l'excepció domèstica

a) Criteri general - L'interès lucratiu

L'APDA considera que un dels elements que podria suposar el trencament de l'àmbit domèstic són algunes activitats realitzades amb un **interès lucratiu.**

D'acord amb la Llei 5/2014, del 24 d'abril, de l'impost sobre la renda de les persones físiques, i més concretament el seu article 4, «1. *Constitueix el fet generador l'obtenció de renda, sigui quina sigui la seva font o origen, per part de l'obligat tributari, amb independència del lloc on s'hagi produït i sigui quina sigui la residència del pagador. 2. Componen la renda de l'obligat tributari: (...) b) Les rendes procedents de la realització d'activitats econòmiques. c) Les rendes del capital immobiliari. d) Les rendes del capital mobiliari.. (...)».*

Per tant, d'acord amb la normativa tributària i el criteri d'aquesta Agència, una activitat es considerarà que té un interès lucratiu quan el seu **propòsit principal sigui l'obtenció de guanys o beneficis econòmics, és a dir, quan** una persona dugui a terme aquesta activitat amb la intenció específica de generar ingressos per al seu benefici econòmic. D'altra banda, també es pot considerar que hi ha interès lucratiu quan **l'activitat es realitzi de manera regular i continuada, no com una acció aïllada o esporàdica.**

Això no serà d'aplicació, per exemple, en el cas de la venda de roba de segona mà per part de particulars en comerços electrònics. En aquest cas,

s'entén que no hi ha un únic propòsit d'obtenir guanys econòmics. Tampoc es tracta d'una activitat regular i continuada, sinó que és esporàdica i no forma part d'una operació comercial contínua; la persona no es dedica de manera regular i sistemàtica a la venda de roba amb la finalitat d'obtenir guanys.

b) Criteris específics per l'activitat dels usuaris en les xarxes socials

En el cas de xarxes socials, per determinar si el tractament s'inclou dins de l'exempció, s'hauran de tenir en compte les circumstàncies següents: si les dades personals es difonen a un **nombre indefinit** de persones, en lloc d'una comunitat limitada d'amics, familiars o coneguts; si les **dades poden ser indexades pels motors de cerca** i si la xarxa social s'utilitza com a plataforma de **col·laboració per una associació o una empresa**.

En aquest sentit, l'article 2.3 del Reglament d'aplicació de la LQPD determina que en el cas de xarxes socials desapareix l'excepció domèstica quan persones físiques i jurídiques comparteixin o difonguin dades personals en plataformes digitals o xarxes socials obertes al públic, o tancades, però amb accés a un alt nombre de contactes o bé a un nombre indeterminat de contactes.

Tant l'excepció com l'article 2.3 busquen garantir els drets de tercers, especialment pel que fa a les dades personals sensibles. En aquest sentit, es considerarà fins a quin punt una persona física podria ser responsable d'acord amb les disposicions d'altres lleis civils o penals nacionals rellevants com, per exemple, en casos de difamació o vulneracions a l'honor.

4. El cas específic de les rendes d'actius mobiliaris i immobiliaris

Quan es tracti d'ingressos d'activitats econòmiques o de capital mobiliari i/o immobles, tenint en compte el criteri d'interès lucratiu, l'excepció domèstica no serà aplicable. Això es deu al fet que, en aquests casos, hi ha un interès lucratiu que va més enllà de l'àmbit privat o domèstic. Així veurem com:

- Ingressos d'activitats econòmiques: quan les persones o entitats es dediquen a activitats econòmiques, com ara la gestió d'un negoci o la inversió en actius, la finalitat és habitualment generar beneficis. Això va més enllà de les finalitats personals o domèstiques i entra en la categoria d'interès lucratiu.
- Ingressos de capital mobiliari i béns immobles: de la mateixa manera, quan les persones o entitats obtenen ingressos per inversions en capital

mobiliari (per exemple, accions, bons) o béns immobles (per exemple, propietats de lloguer), el motiu principal és generar rendiments financers. Aquest tipus d'ingressos no es consideren exclusivament personals o domèstics.

En els casos en què el tractament de dades generador de rendiment econòmic es faci a través de tercers amb els quals no s'hagin regulat totes les condicions de la seva obtenció, inclosa la recopilació de les dades personals, aquests últims seran considerats responsables del tractament de dades personals i, per tant, els hi serà d'aplicació la normativa de protecció de dades. De sí regular-se, el tercer tindrà la consideració d'encarregat de tractament.

En aquest sentit, aquesta Agència entén que la intervenció de tercers per gestionar les rendes d'actius mobiliaris i immobiliaris es realitzarà amb l'afany d'obtenir un rèdit econòmic i, per tant, no serà d'aplicació l'excepció domèstica.

En resum, l'excepció domèstica no s'aplica als ingressos generats per activitats econòmiques o inversions en capital mobiliari i immobles quan hi hagi un interès lucratiu que va més enllà de l'àmbit privat o domèstic.

5. Conclusió

La normativa andorrana de protecció de dades no contempla el tractament de dades personals per part de persones físiques amb finalitats personals o domèstiques, com ara la correspondència, el manteniment d'informació personal de contacte o l'ús de xarxes socials, sempre que no hi hagi intenció comercial o professional.

No obstant això, l'Agència té en compte l'interès lucratiu com a criteri general per avaluar l'aplicació de l'excepció domèstica. De la mateixa manera, en relació amb l'activitat dels usuaris a les xarxes socials, s'analitzarà si les dades personals es difonen a un nombre indefinit de persones, si aquestes es poden indexar pels motors de cerca i si la xarxa social és utilitzada com a plataforma de col·laboració per una associació o una empresa per decidir si s'aplica l'excepció domèstica. Amb tot, quan aquesta Agència hagi d'analitzar l'àmbit objectiu de l'excepció domèstica ho farà atenent els criteris descrits i cas per cas.

Fet a Andorra la Vella, 21 de juliol de 2023

Cap de l'Agència Andorrana de Protecció de Dades